

Старий Нью-Йорк

Північна річка (р. Гудзон)

Бувері

Ранела *

Стара індіанська стежка

Коллект-понд

Поселення вільновідпущеників

* Негритянське кладовище

Полісади 1776 р.

Вигін

таверна *
Монтейна

Квакерський
молитовний дім *

Пресвітеріанський
молитовний дім *

церква *
Трійці

Стара
голландська
церква

дім Джона
Мастера *

ПРИНССЕС-
СТРІТ

Синагога

Боулінг-
Грін *

Ринок *

Форт
і будинок
губернатора *

таверна
Фронса *

Склади

Вайтхолл *

причал
Ейка *

Іст-Ривер

Острів
Мангеттен
у XVII столітті

Павонія

Північна річка (р. Гудзон)

Індіанські
печери *

Поштова доріжка
до Бостона

Бувері

Бувері

Бувері

Бувері

Бувері

Бувері

Іст-Ривер

Індіанське
поселення *

ПЕРЕДМОВА

«Нью-Йорк» — це насамперед роман. Усі родини, чиї долі розгортаються на його сторінках, вигадані, як і їхня участь в історичних подіях, описаних тут. Але, відстежуючи від століття до століття історію вигаданих родин, я намагався поміщати їх в оточення людей та подій, які реально існували чи могли існувати.

Назви центральних родин у романі були обрані так, щоб передати їхню суть, коріння. Ван Дейк — поширене голландське прізвище, яке легко запам'ятовується. Мастер¹ — доволі типове англійське прізвище, хоча визнаю: коли я вирішив зробити членів цієї родини торговцями та ділками з Волл-стріт, у голові сама собою спливла фраза «Володар Всесвіту». Вайт — це одне типове для англійця прізвище. Келлер замикає півсотню найпопулярніших німецьких прізвищ і означає «шинкар». О'Доннелл — відоме ірландське прізвище, Карузо — поширене в Південній Італії, а от прізвище Адлер, яке перекладається з німецької «орел», ви зустрінете по всій Середній Європі. Якщо говорити про героїв, які з'являються епізодично, сім'я Ріверсів — вигадка, родина Альбїонів фігурувала у моєму романі «Ліс». А обрати ім'я Хуан Кампос мене надихнув відомий пуерто-риканський композитор Хуан Морель Кампос. Прізвища Гамблей², як я знаю, взагалі не існує — це старовинне

¹ *Master* (англ.) — володар, пан. (Тут і далі — прим. пер.)

² *Humbly*, від англ. *humbly* — сумирний.

написання слова *humbly*, що трапляється в молитовниках XVI століття. Звідки взялися прізвища Ворпал і Бендерснетч, ми зрозуміємо, пригадавши вірш Льюїса Керролла «Курзу-Верзу»¹.

Під час роботи над романом мені майже не довелося вигадувати якихось історичних подій. Подекуди, щоб зберегти темп розповіді, я спростив складні для розуміння епізоди чи нюанси, однак щиро сподіваюся, що це жодною мірою не спотворило загального історичного тла. А щодо тлумачення тих чи інших реалій, варто зробити кілька зауваг.

Індіанські племена Північної Америки. Хоча в романі й згадуються деякі тубільні племена (тапани, гакенсаки тощо), назви яких дотепер збереглися в тамтешніх топонімах, ті краї населяло таке розмаїття автхтонних народностей, що я не захотів обтяжувати читача нескінченними найменуваннями. Замість цього нерідко вдавався до поширеної практики, називаючи ці племена «алгонкіни» — за назвою мовної групи, до якої вони всі належать. Схожа ситуація і з племенами, які живуть на півночі: їх часто називають ірокезами — за мовною належністю, але там, де це доречно, виокремлюю племена, як-от могоків. Можливо, читачі здивуються, що на початку розповіді я не вживав назву «ленап» на позначення корінних мешканців Мангеттену. Річ у тім, що це слово ввійшло до вжитку пізніше, і тому вирішив, що ліпше його не використовувати, коли розповідатиму про ті часи, в які воно нічого не означало.

Автори деяких сучасних історичних розвідок, зокрема Рассел Шорто в чудовій книжці «Острів у центрі світу», присвяченій Новому Амстердаму, наголошують, що саме голландці залишили у спадок Нью-Йорку традицію особистих і громадянських свобод. Я спробував включити цю роботу в свою розповідь, побіжно зауваживши, що громадянська незалежність має давню історію, яка в Англії та більшості країн Європи сягає середніх віків.

На початку роботи я вважав, що англійці були жорстокішими роботодавцями, ніж голландці, однак моя думка змінилася після бесід із

¹ «Курзу-Верзу» (переклад Миколи Лукаша, англ. *Jabberwocky*) — вірш Л. Керролла з повісті «Аліса в Задзеркаллі» (1872 р.). *Bandersnatch* (у Лукаша — Хап-Хап) — герой і вірша, і повісті, описується автором як створіння люте й напрочуд спритне. *Vorpal* — вигаданий Керролом прикметник на позначення меча (*vorpal sword*): «Меча-штрича він в руки взяв».

професором Грегемом Годжесом — автором книжки «Коріння та гілля», в якій він ретельно дослідив цю тему.

Я вирішив дотримуватися тієї лінії, що лорд Корнбері, англійський губернатор, справді був трансвеститом. І кілька знаних істориків визнали слухність такого трактування.

Під час роботи над романом я істотно переглянув свої погляди на те, як змінювалися взаємини між англійцями й американцями. До цього мене спонукали бесіди з професором Едвіном Берроузом — співавтором «Готема» та автором опублікованої у 2008 році монографії «Забуті патріоти», в якій він розглядав цю тему.

Нью-Йорк — це предмет нескінченних досліджень і одне з найскладніших міст у світі. Кожному автору, який захоче донести його багату історію, раз по раз доведеться страждати через муки вибору. Я ж можу тільки сподіватися, що читачам цієї книжки вдасться бодай почасти відчутися історію та проїнятися духом мого найулюбленішого міста.

Нью-Йорк

